

מובא במשנה מחלוקת האם נערה מאורסה דווקא אביה מקבל את גיטה, או שגם היא יכולה לקבל ולזכות בגט, וכך לשונה (שם סד):

נערה המאורסה, היא ואביה מקבלין את גיטה. אמר רבי יהודה: אין שתי ידיים זוכות כאחת, אלא אביה מקבל את גיטה בלבד. וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה, אינה יכולה להתגרש.

חכמים סוברים שהיא ואביה יכולים לקבל את הגט, אך רבי הודה סובר שרק אביה יכול לקבל את הגט. משום שאין שתי ידיים זוכות כאחת, ע"כ מוסיף רש"י "ואם היתה יתומה היא מהוה את עצמה והיא מקבלת את גיטה".

מבאר הגמרא במה נחלקו חכמים ורבי יהודה, וכך מובא בגמרא (שם):

במאי קמיפלגי? רבנן סברי: ידא יתירתא זכי לה רחמנא, ורבי יהודה סבר: במקום אביה, יד דילה לא כלום היא.

כלומר, חכמים סוברים שיד נוספת בשלב הנערות יכולה לזכות בגט, ונחלקו רש"י ותוס' יד של מי מצטרפת האב או הנערה. ורבי יהודה סובר שהיא נמצאת תחת היד של אביה ע"כ אין משמעות לידה. ויש לעיין בנקודת המחלוקת.

כידוע יש לאשה שלושה שלבים מרכזיים בהתבגרות:

- א. ילדות.
- ב. נערות.
- ג. בגרות.

בילדות הינה ברשות אביה, אך בבגרות היא יוצאת מרשותו לגמרי. זמן הנערות הינו שלב ביניים, שלב שממצע בין הילדות לבגרות. משום ששלב זה הוא עומד בגבול, אזי הוא מתפצל לשני כיוונים כמו המילה 'גבול', שמצד אחד הוא מחבר (כמו לגבל עיסה), ומצד שני הוא מפריד.

חכמים סוברים שיד נוספת התחברה ומבאר רש"י 'שהרי היא גדולה, היא ואביה זכאים', כלומר הנערות מחברת בין כוח האב לכוח הנערה. אך רבי יהודה מבין שגבול הנערות דווקא מפריד לשלב הבא של הבגרות, ע"כ 'היד שלה לאו כלום הוא'.

וחקרו האחרונים (עיי' גידולי שמואל כתובות), כשיש שני ידיים והנערה נחשבת גדולה, מה דין ידו של האב? האם ידו באה מדין שליחות? או מדין אבי הנערה?

נראה מרש"י שדין האב אינו כשליח, אלא ידו כידה כדין אבי הנערה, וזה לשונו (ד"ה היא):

או היא או אביה, **היא יש לה יד דהא גדולה היא ואביה נמי זכאי לקבלו**. ומ"מ יד דידה כדקיימא קיימא **דהא גדולה היא** ואם היתה יתומה היא מהוה את עצמה והיא מקבלת את גיטה והשתא נמי לא שנא.

כלומר, הנערה זוכה מפני שהיא גדולה, והאב זוכה מפני שהוא אביה וזכאי לקבל את גיטה. ועולה משיטת רש"י שאין ידו של האב השתנה עקב הצטרפות יד הנערה (אך יש לדון לשיטת התוס' בד"ה נערה, שיד האב מצטרפת לידה של הנערה, וא"כ הייעוד של היד תשתנה. ויש כמה נ"מ, למשל, בגט שיש לו שווי ממוני אם האב בתורת שליח אין לו בו, אך אם מצד זכיית האב יש לו בשווי הגט).

נראה שיש לעיין בשלב הנערות, האם הינו שלב של ניתוק מהילדות, או הכנה אל הבגרות. אולי לשיטת רבי יהודה, שלב הנערות הינו שלב הניתוק מהילדות, היא כבר יכולה להתחתן אך היא איננה גדולה, וכל עוד אביה קיים היא תחת רשותו. אך לשיטת חכמים, שלב הנערות הינו שלב שמכין אל הבגרות, וע"כ יש לה יד ממש כמו של אביה, אך מצד שני איננה עצמאית לגמרי (אלא מחוברת במשהו לילדות).